DI Analyse

Juni 2025

Christian Broholm Andersen, chefkonsulent, chra@di.dk
Steffen Sjørslev, studentermedarbejder, stsj@di.dk

Manglende konkurrence og ensidigt prisfokus præger EU-udbud

Den kommende revision af udbudsdirektiverne skal styrke konkurrencen og innovationen i de offentlige indkøb i EU. Udbudsdata viser en stigning i udbud med én tilbudsgiver, begrænset SMV-adgang og at laveste pris typisk vægtes meget højt.

Mange udbud i EU har ingen konkurrence imellem virksomheder

Offentlige indkøb i EU udgjorde i 2023 knap 15.000 mia. kr., hvilket svarede til ca. 14 pct. af EU's samlede BNP. Der er tale om betydelige indkøb, og derfor vigtigt at udbuddene understøtter effektiv konkurrence, kvalitet og har fokus på innovation og grøn omstilling. Konkurrencen om de offentlige opgaver i EU er dog på tilbagetog.

Stigende andel EU-udbud modtager kun ét tilbud

Andel afsluttede EU-udbudsprocedurer, hvor der kun blev modtaget ét tilbud

Kilde: European Court of Auditors (2023). Public procurement in the EU

Dansk Industri

Fald i gennemsnitligt antal tilbudsgivere pr. udbud

Den Europæiske Revisionsret har således påvist, at andelen af afsluttede EU-udbudsprocedurer, hvor der kun blev afgivet ét tilbud, steg fra 23,5 pct. i 2011 til 41,8 pct. i 2021. I samme periode faldt det gennemsnitlige antal tilbudsgivere fra 5,7 til 3,2.[1]

Én tilbudsgiver i 17 pct. af danske EU-udbud

Nyere data for samme indikator viser, at der er store forskelle på konkurrencesituationen landende i mellem. Danske offentlige udbud modtager kun ét tilbud i 17 pct. af tilfældene i 2023, hvilket er lavere end gennemsnittet. Det er dog stadig højere end sammenlignelige lande som Norge, Sverige, Island og Finland. I Danmark er tallet er steget fra 15 pct. i perioden 2020-2022.

De enkelte EU-landes offentlige indkøbere modtager kun ét tilbud hver fjerde gang, de gennemfører et udbud

Andel af udbud per land hvor der kun modtages et bud fra virksomheder, 2023

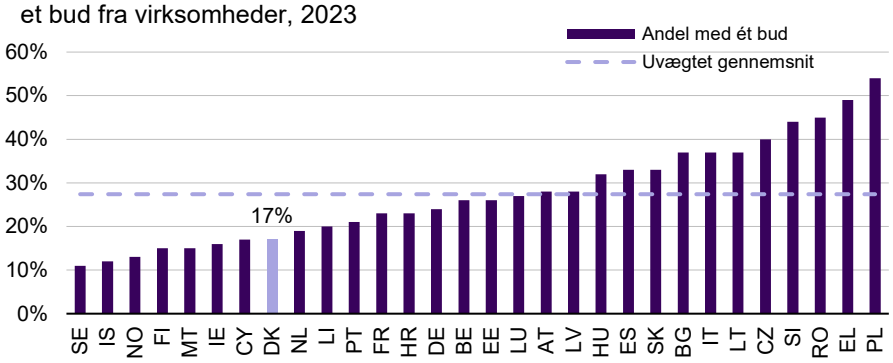

Anm.: Data hentet 3. april 2025.
Kilde: EU Single Market and Competitiveness Scoreboard - Access to public procurement

Laveste pris alene skygger for andre vigtige evalueringskriterier

De evalueringskriterier, der lægger til grund for tildeling af kontrakterne med det offentlige, kan både have betydning for virksomhedernes deltagelse og ikke mindst hvilke typer produkter og ydelser, de tilbyder. Et ensidigt fokus på laveste anskaffelsespris kan skygge for andre væsentlige hensyn, herunder totaløkonomi (TCO), kvalitet samt klima- og miljøpåvirkning. I EU er det over halvdelen af de offentlige udbud, der afgøres på laveste pris alene.

[1] Den Europæiske Revisionsret (2023). Særberetning 28/2023 om offentlige udbud i EU, s.20

I tre ud af fem udbud i EU/EØS er vinderen valgt udelukkende på pris

Andelen af udbud, der kun har laveste pris som tildelingskriterie, 2023

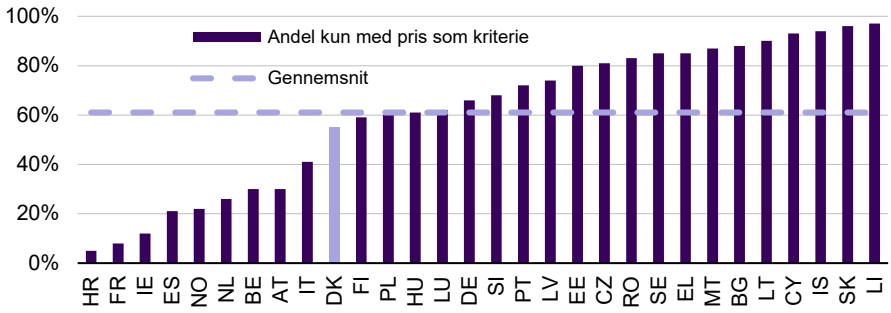

Anm.: Gennemsnittet er et uvægtet gennemsnit. Data hentet 3. april 2025.
Kilde: EU Single Market and Competitiveness Scoreboard - Access to public procurement

Danmark ligger her tæt på gennemsnittet, mens det i Norge kun er hvert femte udbud, der afgøres på laveste pris alene. I en rundspørge foretaget af DI svarer fire ud af fem leverandører til det offentlige, at pris fylder for meget i forhold til kvalitet i udbuddene.[2]

Ca. halvdelen af udbud i Danmark har SMV virksomheder involveret

Effektiv konkurrence om de offentlige kontrakter forudsætter desuden, at en bred vifte af virksomheder har gode muligheder for at deltage i udbudsprocesserne, herunder både større og mindre virksomheder. Omtrent halvdelen af de offentlige kontrakter i Danmark har deltagelse fra virksomheder med 250 eller færre ansatte. SMV-deltagelsen kan hænge sammen med, at der er visse administrative byrder forbundet med at afgive tilbud på en offentlig opgave.

2 DI Analyse (2024). Virksomheder savner fokus på kvalitet i offentlige udbud - DI

SMV'er involveret i halvdelen af offentlige kontrakter i DK

Andelen af udbud hvor SMV'er hhv. byder og deltager i den endelige kontrakt

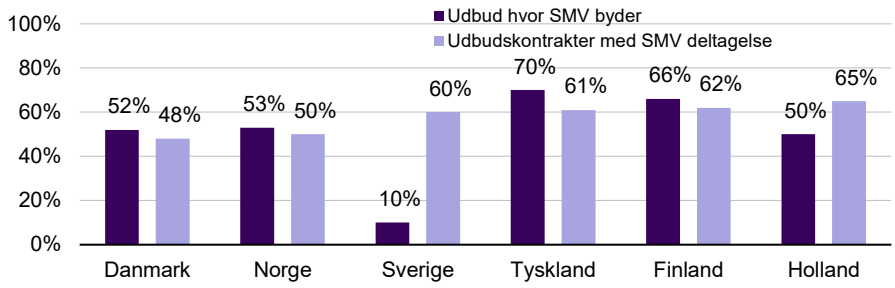

Anm.: I EU's opgørelse er SMV'er defineret som virksomheder med færre end 250 ansatte. Data hentet 3. april 2025

Kilde: EU Single Market and Competitiveness Scoreboard - Access to public procurement

Danmark er 31 dage længere om at træffe beslutning end Sverige

Landene imellem er der desuden store forskelle på, hvor lang tid der bruges på at behandle og vurdere tilbuddene og annoncere en vinder. Hvor det i flere af vores nabolande klares på 45-50 dage, tager det i gennemsnit 76 dage for danske offentlige institutioner at træffe beslutning om kontrakttildeling. Hurtige afgørelser skal dog opvejes mod vigtigheden af grundige processer, der forebygger fejl og klagesager.

Danmark bruger i gennemsnit mere end to måneder på at vælge en vinder

Dage fra tilbudsfrist til vinder er annonceret, 2023

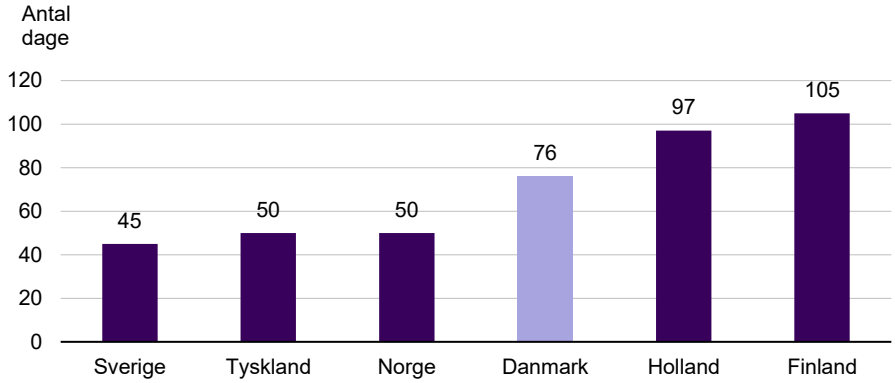

Anm.: Kun åbne udbud er inkluderet, hvilket ikke inkluderer rammeaftaler. Data hentet 3. april 2025

Kilde: EU Single Market and Competitiveness Scoreboard - Access to public procurement

Europa-Kommissionen har meddelt, at EU's udbudsdirektiver skal revideres inden for den aktuelle mandatperiode. Revisionen skal bl.a. forenkle

udbudsreglerne til gavn for SMV'er og iværksættere, forbedre service overfor borgerne og bidrage til styrket europæisk forsyningssikkerhed.[3]

DI har for nyligt afgivet høringssvar i forbindelse med kommissionens evaluering af direktiverne og anbefaler, at den kommende revision først og fremmest bør fokusere på at mindske de administrative byrder, øge fleksibilitet og understøtte det positive samarbejde.[4]

[3] Ursula von der Leyen (2024). Europe's Choice. Political Guidelines for the Next European Commission, s. 10-11.

[4] DI (2025). DI's høringssvar til Kommissionen vedrørende EU's udbudsdirektiver - DI